

UDK 82:929Rotković R.

Stručni rad

Čedomir BOGIĆEVIĆ (Podgorica)

bogicevic@t-com.me

POVODOM KNJIGE *TAKO JE GOVORIO ROTKOVIĆ*

(Crnogorska izdanja, Podgorica, 2013)

Knjiga *Tako je govorio Rotković* obuhvata preko 80 autor-skih članaka, studija, rasprava i govora sistematizovanih u četiri tematska dijela: I *O pravu Crne Gore na svoju prošlost*, II *O pravu Crne Gore na budućnost*, III *O pravu Crne Gore na svoju autokefalnu crkvu* i IV *O pravu Crne Gore na svoju kulturu, književnost i jezik*, a sve je to ilustrovano zanimljivim fotosima, grafikama i vinjetama.

Ključne riječi: *Radoslav Rotković, montenegristika, retorika, humanističke nauke*

Cilj svake moderne nauke je istina, a glavni metod u njenom postizanju je kritika jer ona otklanja greške i odbacuje zablude. Nauka je stalno preispitivanje, provjeravanje i potvrđivanje osvojenih stepena saznanja od početnih sumnji do krajnjih izvjesnosti kao najviših oblika naših subjektivnih predstava o objektivnoj stvarnosti. Društvenim i humanističkim naukama, u velikoj mjeri, nedostaje osnovni lijek – kritika, i osnovni pristup u njenoj epistemologiji – kritički metod, zbog čega one gube autoritet naučnih atribucija, čime se devalviraju potencijali društveno organizovane svijesti u postizanju istine i prosvjećivanju uma. Među rijetkim naučnim istraživačima i angažovanim stvaraocima na širokom polju društvenih i humanističkih znanosti što temeljno, studiozno, multidisciplinarno i metodološki pouzdano tragaju za fenomenima svijesti i mišljenja crnogorskog bića, gradeći čvrste veze pomeđu uzročno-posljedičnih relacija, uz jasne principe silogizma, kao logičkih zakona mišljenja i koji dodatno provjeravaju svoje naučne rezultate putem novih istraživanja i teorijskih objašnjenja, jeste akademik Radoslav Rotković, polihistor, živa – hodajuća institucija i znanstveni arhiv, erudita i enciklopedist, naučnik, kulturni i javni djelatnik. Imajući stalno u vidu Dekartov princip: *de omnibus dubitandum*, on u sveukupnoj epistemologiji svog tvoračkog duha ne dopušta da bude postavljen bilo kakav znak sumnje u njegovim naučno istraživačkim formama rada. Zato su njegove knjige, studije, monografije,

članci, rasprave, ogledi, eseji i kritike uvijek rado i s posebnom radošću dočekivane i primane, te je pojava njegovih djela uvijek praznik ljudskog duha i radost umne tribine svih oblika tvoračkog i djelatnog agona, jer ih ovaj autor neće prepuštiti plovidbi na pučini nepoznatih mora bez sigurnog kormilara i njegovih naučnih instrumenata i aparature – građe, izvora, činjenica, dokaza, logičkih hipoteza, pouzdane metodologije, silogističkih zakona i, na kraju, pouzdanih naučnih zaključaka, a sve to provjereno kroz optiku drugih naučnih disciplina, ponovna istraživanja i analize i dopune naučnih objašnjenja. Zbog toga su kod akademika Rotkovića topika i hermeneutika, kao putevi dokazivanja i objašnjenja istine, dovedeni do najvišeg mogućeg izraza. Sloboda uma i hrabre riječi. Zato akademik Rotković svojom ukupnom apologijom ljudskog aktivizma, naučnim, umjetničkim, književnim i kulturnim pregalaštvom i bogatom žetvom nad širokim brazdama svog naučnog polja predstavlja crnogorsko sunce slobode javnog uma i hrabre riječi, ali i sam živi spomenik umnosti kojom daje legitimitet svakom činu i naporu ljudske prosvijećenosti. Za sva njegova djela u svim oblicima i ekspresijama, možemo reći da su djela hrabrosti i slobode, vjesnici crnogorske budućnosti i afirmacija, ali i kritička intonacija njene slavne prošlosti, pouzdani vodič kroz crnogorski logos i njegov etos i nomos.

Načni istraživač, poetik i humanist – Čovjek najviše erudicije na više polja djelatne tvorbe i ekspresije svoga uma, akademik Radoslav Rotković neprestano produbljuje i otkriva nove tragove ljudskih tvorevina, ruši predrasude i zablude, prosvjećuje naš um, širi naše vidokruge i horizonte naše spoznaje i duha, obogaćuje naš um i čini ga plemenitijim, a istraživačko polje istinitijim. On je naučni istraživač, ali i poetik i humanist, što je saznao da je cjelokupna ontologija bivstva – čovjek, a njegov cilj – čovječnost. Zbog toga se i humanističke nauke nazivaju tim imenom, jer proučavaju čovječnost (humanum). Akademik Rotković je crnogorski Didro – po svom enciklopedijskom obrazovanju i po svojoj ekspresiji enciklopediste i leksikografa, ali i crnogorski Volter – po svojoj misiji prosvjećivanja i didaktike ljudskoga uma.

Po kriterijumima naučne fundiranosti pred čitaocima se, ovih dana, našla hrestomatija njegovih tematski različitih članaka, ogleda, rasprava, studija i govora, pod nazivom Tako je govorio Rotković, iz okrilja istorije, lingvistike, književnosti, istorije umjetnosti, političke filozofije, montenegrizike, društvenog i kulturnog aktivizma, o pravu Crne Gore na njeno samoodređenje kroz njenu milenijumsku povijesnu vertikalnu, kojima dokazuje njen samostalni istorijski put, društveno, kulturno, istorijsko i umjetničko biće, samobitnost i identitet, nastalih tokom više od 50 godina njegovog stvaralačkog angažmana, a rasijanih po stranicama naučne periodike, časopisa, umjetničkih glasila, novinskih rasprava, javnih i kulturnih tribina, stenografskih bilješki i dr. Oda-

brani i selektovani po kriterijumima naučne fundiranosti i logičke smislenosti konceptijskim ciljevima nove autorske forme, ovđe je preko 80 autorskih članaka, studija, rasprava i govora sistematizovano u četiri tematska dijela: I *O pravu Crne Gore na svoju prošlost*, II *O pravu Crne Gore na budućnost*, III *O pravu Crne Gore na svoju autokefalnu crkvu* i IV *O pravu Crne Gore na svoju kulturu, književnost i jezik*, a sve to ilustrovano zanimljivim fotosima, grafikama i vinjetama.

Recenzenti ove knjige su akademici Sreten Perović i dr Danilo Radojević, a njen izdavač NO Crnogorska izdanja i urednik Milan Rotković pobrinuli su se da ona na 512 stranica bude divno grafički opremljena, dok je čast da je priredi imao autor ovih redova posvećenih agonu i djelu akademika Akademika Rotkovića.

Čedomir BOGIĆEVIĆ

ON TAKO JE GOVORIO ROTKOVIĆ (*THUS SPOKE ROTKOVIĆ*)

(Crnogorska izdanja, Podgorica, 2013)

The author reflects on the book *Tako je govorio Rotković*, which includes over 80 articles, studies, debates and speeches organized into four thematic sections: I – On Montenegro's Right to Past, II – On Montenegro's Right to Future, III – On Montenegro's Right to its Autocephalous Church, and IV – On Montenegro's Right to its Own Culture, Literature and Language.

Key words: *Radoslav Rotković, Montenegristics, rhetoric, humanities*